

Јелена Дубљевић,¹ Љиљана Војкић²

¹ Факултет музичке уметности, Београд, Србија
jdubljevic@yahoo.com

² Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Пироту, Србија
ljubljevic@yahoo.com

ПЕСМЕ СА ТЕКСТОМ – МОДЕЛИ ЗА ПОСТАВКУ ТОНСКИХ ВИСИНА

Сажетак

У почетној настави музике за стварање звучних представа користе се песме са текстом. Песме модели за поставку тонских висина у Це дуру могу бити народне, по узору на народне, уметничке или наменски компоноване дечје песме за усвајање појединачних тонских висина или односа између њих. Новину представља мјузикл *С ове стране музике* Вере Миланковић, где се комбинују оба приступа.

Ауторке чланка су осмислиле 32 песме за усвајање тонских висина које по свом садржају и музичким карактеристикама одговарају сазнајним и извођачким способностима деце којој су намењене.

Кључне речи: почетна настава музике, звучне представе, песме с текстом – модели, тонске висине.

Употреба народних, уметничких и дечјих песама у почетним разредима основне музичке школе један је од начина за стварање звучних представа. С тим у вези, поставка тонских висина у Це дуру врши се помоћу песама са текстом – модела које су већ дуже време у употреби. Песме модели могу бити народне (Васиљевић М., 1950), компоноване или „моделиране“ (Васиљевић З., 2000) по узору на народне (Васиљевић З., 1978), комбинација различитих песама (Васиљевић З., 1978) и наменски компоноване песме с циљем савладавања одређених захтева (Васиљевић З., 1991). Такође, могу представљати интегрални део веће музичко сценске целине где се „солмизациони тонови везују, у хоризонталном смислу за речи и реченице..., а у вертикалном смислу за тоналне односе и доживљај тоналитета у простору“ (Миланковић & Петровић, 2016: 508).

Милоје Милојевић компоновао је песме *Дошле су нам ласће* и *Мајски поздрав*¹ по узору на *Химну Светиом Јовану* Гвида из Арца, „искључиво са

¹ Текст ових песама је различит, али је мелодија незнатно варирана.

циљем да се науче ‘арентински слогови’, у којима је остварена подударност тонских висина са првим слогом сваког стиха (Каран, 2015: 109). За разлику од Милојевића, Миодраг Васиљевић осмислио је оригиналну методу за поставку тонских висина, тако што је почетни слог песме повезао са називом солмизационог слога и звучношћу одређене тонске висине. У *Једногласном солфеђу* понудио је песме моделе за општу и стручну наставу, тј. за наставу у основним школама и гимназијама, као и у музичким и учитељским школама. Према његовим речима, за „функцију ‘до’“ користио је песме *Домаћине роде мој* и *Долейтео сив соколе*, за **ре** *Ресаво водо лагна* и *Редом иде здравица*, за **ми** *Ми идемо љреко љоља*, за **фа** *Фалила ми се*, за **сол** *Солченце захаја*, за **ла** *Лазара мајка карала*, *Лази лазо Лазаре* и *Ладо*, *Љујан ми щуја*, за **си** *Синоћ мајка оженила Марка* и *Сини сунце*.² За разлику од модела намењених општој настави, песме предвиђене за стручну наставу су сложеније и садрже промену мере, а песме *Ми идемо љреко љоља* и *Солченце захаја* дате су у две варијанте, као „равносложни“ ($6/8, 9/8, 12/8$) и „мешовити тактови“ ($5/8, 7/8, 8/8, 9/8$). Приликом певања модела захтевано је извођење напамет уз обавезно тактирање (Васиљевић М., 1977).

Временом, постојећи фонд песама обogaћен је народним и ауторским песмама: за тонску висину **до** *Дође л’ Мара на вјенчање* (народна из Црне Горе), *Дошла ми бака на љазар* Миодрага Васиљевића, *До, до, шћа је љо?* Зориславе Васиљевић и *Добар дан Цицибан* (народна из Словеније), за **ре** *Редус*, *Редом*, *редом иду сви* Зориславе Васиљевић и *Река љече* Мирјане Живковић, за **ми** *Ми је у средини* Зориславе Васиљевић (према песми *Ја у школу идем*), за **фа** *Фала љи Боже*, *Фарба Мића враћа* М. Чабаркапе и *Фабрика бомбона* Мирјане Живковић коју је модификовала Зорислава Васиљевић, за **сол** *Сол ми дај*, за **ла** *Лазар ми коло водио*, за **си** *Сијај*, *сијај сонченце* (народна из Словеније) и за **си** *из мале октаве* *Синоћ је куца лајала* Зориславе Васиљевић. У уџбеницима за ниже разреде основне школе јављају се нове песме модели које не налазимо у литератури за солфеђо: *Добар дан*, *добра девојко* (народна), *Рече чича да ме жени*, *Ми смо сад’ кренули*, *Солисћа сам сјајан*, *Сиромах је Јован момче младо* и *Синоћ сам љевао*.

Према заступљености у литератури издвајају се модели Миодрага Васиљевића и песме *До, до шћа је љо* и *Синоћ је куца лајала* Зориславе Васиљевић. Већина Васиљевићевих модела заступљена је у збирци *Ми љевамо инћервале* Љиљане Пантовић и Весне Кршић Секулић, али имају другачију намену.³ Такође, одређене композиције из књиге *Солфеђо кроз*

² Видети табелу у Прилогу 1.

³ За илустрацију интервала мале секунде користе се песме *Ми идемо љреко љоља* (M2↑) и *Фалила ми се* (M2↓), за велику секунду *Добар дан* (B2↑), *Солченце захаја* (за однос V-VI), *Лазара мајка* (за пентахорд од „ла“ до „ре“), *Со ми догај* за дурски квинтакорд и *Синоћ мајка*.

џесму Љиџане Пантовии, која је конципирана као збирка „за учење песама из нотног текста“ (Pantović, 1986: 5), а у складу са захтевима тадашњег наставног програма, могу послужити као модели за одређене тонске висине.⁴ Осим тога, постоје и песме које су осмишљене за утврђивање односа међу тоновима коришћењем почетних слогова речи које се подударају са одговарајућим тонским висинама,⁵ у које се сврстава и песма *Соњица*, *Лазица* компонована с наменом „стварања асоцијативних веза између солмизационих слогова и одговарајућих тонских висина“ (Радичева, 1997: 126).

Ауторка Вера Миланковић нуди оригинално решење у форми мјузикла *С ове сџиране музике* тако што солмизационе слокове повезује са речима и реченицама „како би се постигла веза између стиховног плана песме, тоналних односа и доживљаја тоналитета у простору“ (Миланковић & Петровић, 2015: 71).⁶

Ауторска остварења

У настојању да обогате постојећи фонд песама, ауторке чланка осмислиле су 32 композиције за усвајање појединачних тонских висина и њихово повезивање.⁷ Ради боље прегледности, њихов редослед не прати редослед поставке тонских висина, већ су песме за сваку тонску висину груписане заједно.

За поставку тонске висине **до**, у песми *Добошар*, након репетиције основног тона јавља се скок у IV ступањ, који ученицима представља проблем чак и током даљег школовања. Писана је у четворочетвртинском такту и погодна је и за вежбање тактирања на четири.

⁴ Видети табелу 1 у Прилогу 1.

⁵ Видети табелу 1 у Прилогу 1.

⁶ Видети табелу 2 у Прилогу 2.

⁷ Све песме су презентоване на *Девејџнаесџиом његаџиошком форуму сценских умејџносџии*. Међу њима су песме: за поставку тонске висине **до** – *Добошар*, *Дођи до мене* (Ј. Дубљевић), *Дорина сесџира* и *Мачка зове миша* (Љ. Војкић); за поставку тонске висине **ре** – *Реља*, *Редовно ја њерем руке* (Ј. Дубљевић), *Реци*, *Речи* и *Радосна Реа* (Љ. Војкић); за поставку тонске висине **ми** – *Дијалој*, *Мирисно цвеће* (Ј. Дубљевић), *Мали Миџа*, *Молда* и *одећање* и *Мики*, *Мини* и *Плуџион* (Љ. Војкић); за поставку тонске висине **фа** – *Фарови*, *Фармерке* (Ј. Дубљевић), *Фарма њернаџиџих живоџиџиња* и *Фазани Лела* и *Пера* (Љ. Војкић); за поставку тонске висине **сол** – *Солун*, *Соларна енерџија* (Ј. Дубљевић), *Солисџа Рисџа* и *Солиџери* (Љ. Војкић); за поставку тонске висине **ла** – *Лабрадгор*, *Лара* (Ј. Дубљевић), *Вредна пасџавица* и *Лаки* (Љ. Војкић); за поставку тонске висине **си из мале октаве** – *Си, до, ре* (Љ. Војкић), *Силоси* и *Си, до* (Ј. Дубљевић); за поставку тонске висине **си из прве октаве** – *Позив* (Љ. Војкић), *Сијалица* и *Сигро* (Ј. Дубљевић). Због ограничене дужине рада, за чланак је направљен ужи избор песама.

Добошар

Marziale

Ј. Дубљевић



До - бо - ша - ру до - буј гла - сно да нам сви - ма бу - де ја - сно,
mf
 до - ла - зе нам го - сти зна - ни а са њи - ма ко - њи вра - ни.

За поставку тонске висине **ре**, у песми *Речи* осим односа II-I, јавља се и скок из тонике у VI ступањ, док песма *Радосна Реа* садржи однос „до-ре“ као и скок из III у VI ступањ.

Речи

Moderato

Љиљана Војкић



Ре - чи до - бре, ре - чи пра - ве и - спе - ци, па ре - ци,
mf
 го - вор твој нек' бу - де при - мер мла - ди - ма и де - ци.

Радосна Реа

Moderato

Љиљана Војкић



До-би-ла је Ре - а јед-ну кос-ку ле - пу, ра-до-сна је о - на сад, ви-ди се по ре - пу.
mf

У песмама *Мали Мити* и *Молба и обећање*, за поставку тонске висине **ми**, мелодијска линија углавном садржи поступни покрет. Разлика се огледа у томе што је у првој присутан однос III-II-III-I, док је у другој III-IV-III-II са скоком у доминанту. Песма *Мики, Мини и Плујон*, поред тога што говори о омиљеним дечјим ликовима из цртаних филмова, садржи скокове из тонике и другог ступња у доминанту. Појава тродела у песми *Мирисно цвеће* ученицима може послужити за вежбање тактирања на три.

Мали Мити

Andantino

Љиљана Војкић



Ми - сли, ми - сли, ма - ли Ми - та чи - ме да се ба - ви,
tr
 ре - ши - о је кад' по - ра - сте сла - до - лед да пра - ви.
tr

Молба и обећање

Andante

Љиљана Војкић

Ми - та ми - ло ма - му мо - ли да му ау - тић ку - пи,
mp
 па ће у - век ра - до је - сти по - вр - ће у су - пи.

Мики, Мини и Плутон

Moderato

Љиљана Војкић

Ми - ки Ма - ус миш је фи - ни, же - на му се зо - ве Ми - ни,
mf
 Плу - тон му се зо - ве пас, не - ста - шан за ти - ли час.

Мирисно цвеће

Allegro moderato

Ј. Дубљевић

Ми - ри - сно цве - ће бо - ја - ма сво - јим,
mp
 до - зи - ва ин - сек - те ми - ри - сом но - вим.
mf

У песми *Фарови*, за поставку тонске висине **фа**, мелодијска линија се креће наниже ка тоници, а у *Фарми њернајших живоџиња* углавном до II ступња. Прва је написана у троделној мери, док је у друге две присутна парна подела јединице за бројање. Скок из субдоминанте у тонику главна је одлика песме *Фазани Лела и Пера*.

Фарови

Allegro moderato

Ј. Дубљевић

Фа - ро - ви, де - цо, љу - ди - ма слу - же,
mf
 да и у маг - ли ви - дљи - вост пру - же.

Фарма пернатих животиња

Andantino Љиљана Војкић

Фар - ма ко - ка и пи - ли - ћа, ја - ре - би - ца и ћу - ри - ћа,
mf
 рас - пе - ван је, сре - ћан крај, за све пти - це ма - ли рај.

Фазани Лела и Пера

Andantino Љиљана Војкић

Фа - зан Пе - ра по - љем ше - та, фа - за - ни - ци Ле - ли сме - та,
mf
 при - ча - о би це - о дан, не зна да је до - са - дан.

У песмама *Соларна енергија*⁸ и *Солиџери*, за усвајање тонске висине сол, садржан је однос „сол-ла-сол“, при чему се у другом примеру мелодија креће поступним покретом од I до V ступња, и у обрнутом смеру. Композиција *Солиџа Рисџа* писана је у $\frac{6}{8}$ мери и, касније током школовања, може се користити за поставку ове врсте такта.

Соларна енергија

Andante Ј. Дубљевић

Со - лар - ну е - нер - ги - ју Сун - це на - ма ша - ље,
mf
 пло - ча - ма је ску - пља - мо, пре - но - си - мо да - ље.

⁸ Као што текст песме *Соларна енергија* може послужити за упознавање деце са савременим начином добијања електричне енергије, текст песме *Солун* („Солун, Солун, грчки је град, победа у имену крије се знај“) може се употребити за упознавање ученика са историјским чињеницама. Оригинално име града Солуна је Тесалоники, што у преводу значи „Победа у Тесалији“. Град се раније звао Терме јер је имао топле изворе погодне за купање и лечење и служио је као пристаниште. Када је после смрти великог војсковође Александра Македонског царство подељено на четири дела, генерал Касандар, који је био ожењен Александровом сестром, заузео је Македонију и Тесалију. Његова супруга звала се Тесалоники и он је одлучио да у њену част промени име града. Иначе, она је добила име након једне победе у Тесалији коју је извојевао њен отац Филип II. Назив Солун највероватније долази од скраћивања овог имена или од соли која се преко овог града довозила у наше крајеве (Borović, 1991: 380-381).

Солитери

Andantino

Љиљана Војкић

Со - ли - те - ри сјај - ни из - над ку - ћа штр - че,
mf
 се - жу све до не - ба, све - тло - сти им тре - ба.

Солиста Риста

Cantabile

Љиљана Војкић

Со - ли - ста Ри - ста на - сту - пе во - ли, со - ло кад' пе - ва то га со - ко - ли.
mf

Три врсте мере ($\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$ и $\frac{4}{4}$) заступљене су у песмама за поставку тонске висине ла, које ученицима могу послужити за тактирање на два, три и четири. У песми *Лабрадор* тонска висина „ла“ постављена је изнад тоничног трозвука. Поступни покрет наниже може се уочити у композицијама *Лара* и *Вредна ластавица*, при чему је у другој присутан скок из тонике у VI ступањ.

Лабрадор

Allegro moderato

Ј. Дубљевић

Ла - бра - дор ма - ле - ни сво - га газ - ду бу - ди,
mf
 ла - ју - ћи пос - па - но ка - да зо - ра ру - ди.

Лара

Moderato

Ј. Дубљевић

Ла - ра че - шља ко - си - цу че - шљи - ћем у бо - ји,
mf
 ла - ко ће је ве - за - ти, реп јој ле - по сто - ји.

Вредна ластавица

Allegro moderato

Љиљана Војкић

Ла - ста - ви - це хи - тра, ми - ла, ве - се - ла си у - век би - ла,
mf
 кљу - ном гнез - до гра - ди - ла и на мла - де па - зи - ла.
tr

Назив песме *Си, до*, за усвајање тонске висине **си из мале октаве**, сугерише на однос вођице и тонике, који је потврђен исказом „вођични тон Це дура“, као и разлагањем тоничног трозвука наниже. У композицији *Си, до, ре* репетицијом тонова подржан је однос VII-I-II.

Си, до

Andante

Ј. Дубљевић

Си, до, ра - до пе - вам ја, во - ђи - чни тон Це ду - ра.
tr

Си, до, ре

Moderato

Љиљана Војкић

Си је ка - о си - во не - бо, до је ка - о до - бри де - ка,
tr
 ре је ка - о мир - на ре - ка ко - ја те - че из - да - ле - ка.

Композиција *Сидро*, предвиђена за поставку тонске висине **си из прве октаве**, написана је у троделном метру. Садржи оба покрета из VII ступња, навише у тонику и наниже у VI ступањ, као и скок из III у VI ступањ.

Сидро

Moderato cantabile

Ј. Дубљевић

Си - дро сам ба - ци - о у си - ње мо - ре,
mf
 мо - ра - ћу о - ста - ти до ра - не зо - ре.

Закључак

Песме модели ауторки чланка представљају покушај обogaћења постојећег фонда песама намењених усвајању тонских висина. Примери су по свом текстуалном и музичком садржају прилагођени деци. Петнаест је компоновано у такту 2_4 , шест у 3_4 , десет у 4_4 и један у 6_8 , који се касније може користити за поставку такта 6_8 . Садрже скокове из тонике у субдоминанту, доминанту (и обрнуто) и VI ступањ, затим II-V, III-VI, IV-VI, V-II, V-III, V-VII, разлагање тоничног и умањеног трозвука. Поједине композиције могу се користити и за увођење појмова из теорије, као што су вођица, Це дур и абецедно именовање. Такође, садржај појединих песама може иницирати упознавање нових историјских чињеница, као и значења мање познатих речи (сидро, соларна енергија...). Остаје да се њихова успешност испита у пракси.

Литература

- Александровић, Весна, Пандуровић, Александар & Јелић, Биљана (1997). *Солфеџо за I и II разред четворогодишње и I разред двоогодишње основне музичке школе*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Borović, Pavle (1991). *Biblijski priručnik arheoloških, zemljopisnih i povjesnih pojmova 2*. Beograd – Zagreb: Preporod – Znaci vremena.
- Васиљевић, Миодраг (1977). *Једногласни солфеџо*. Београд: Просвета.
- Vasiljević, Zorislava (1978). *Metodika nastave solfeđa*. Beograd: Univerzitet umetnosti.
- Vasiljević, Zorislava (1991). *Metodika solfeđa*. Beograd: Fakultet muzičke umetnosti.
- Vasiljević Zorislava (2000). *Metodika muzičke pismenosti*. Beograd: Akademija.
- Васиљевић, Зорислава (2003). *Музички буквар*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Гаљевић, Марија & Јовановић-Лазих, Мирјана (2011). *Расијевано дете 4, уџбеник музичке културе за 4. разред основне школе*. Београд: БИГЗ школство.
- Ивановић, Нада (2007). *Музичка култура Орфејево њушовање, уџбеник за 3. разред основне школе*. Београд: Eduka.
- Илић, Владица (2006). *Музичка култура за трећи разред основне школе*. Београд: Креативни центар.
- Илић, Владица (2012). *Музичка култура 4, за четврти разред основне школе*. Београд: Креативни центар.
- Илић, Гордана (2011). *Чаробни свет музике, Музичка култура за трећи разред основне школе*. Београд: Klett.
- Илић, Гордана (2016). *Чаробни свет музике, Музичка култура за четврти разред основне школе*. Београд: Klett.
- Каран, Гордана (2015). *Милоје Милојевић у свету музичке педагоџије (Нојно певање, хармонија, историја музике)*. Београд: Факултет музичке уметности.
- Миланковић, Вера & Петровић, Милена (2015). *Солмизација као друштвена игра*. У: Милена Петровић (уредник), *Социолошки аспекти педагоџије и извођаштва у сценским уметностима – Зборник радова седмнаестог педагошког форума сценских уметности* (65-72). Београд: Факултет музичке уметности.

- Михајловић Бокан, Драгана & Ињац, Марина (2015). *Музичка култура 2, уџбеник за други разред основне школе*. Београд: Логос.
- Pantović, Ljiljana (1986). *Solfedо kroz pesmi, za I i II razred škole za osnovno muzičko obrazovanje*. Београд: Savez društava muzičkih i baletskih pedagoga Srbije.
- Пантовић, Љиљана & Кршић Секулић, Весна (1996). *Ми њевамо интјервале – фунционалносј интјервала и акорага*. Београд: Marcompany.
- Петровић, Мирослава Лили (2005). *Увођење у музику и свирање на клавиру са ѡрофесором, најмлађем ѡјјанисјии*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Radičeva, Dorina (1997). *Uvod u metodiku nastave solfeda*. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Akademija umetnosti.
- Смрекар-Станковић, Мирјана & Цветковић, Соња (2007). *Музичка врјешка 2, уџбеник за други разред основне школе*. Београд: Eduka.
- Stojanović, Gordana (2001). *Komparativna metodologija nastave muzičke pismenosti i početnog čitanja i pisanja*.
- Стојановић, Гордана & Васиљевић, Зорислава (2004). *Музичка култура 2, за 2. разред основне школе*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Стојановић, Гордана & Протић, Вишња (2004). *Музичка култура 4, за 4. разред основне школе*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Стојановић, Гордана (2005). *Музичка култура 3, за 3. разред основне школе*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Ђук, Милица, Јефтић, Зоран, Илић, Славко & Лацковић, Мила (2011). *Певам, свирам, слушаам 4, Музичка култура за четврти разред основне школе*. Београд: Нова школа.
- Ђук, Милица, Јефтић, Зоран, Илић, Славко & Лацковић, Мила (2012). *Певам, свирам, слушаам 3, Музичка култура за трећи разред основне школе*. Београд–Нови Сад: Нова школа–Будућност.
- Цветковић, Весна & Михаљица, Јасмина (2003). *Солфеђо за I разред шестјоодишње основне музичке школе*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Цветковић, Весна & Михаљица, Јасмина (2006). *Солфеђо за II разред шестјоодишње основне музичке школе*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Jelena Dubljević, Ljiljana Vojkić

Songs With the Text – a Model for Setting Tone Heights

Summary

Folk, classical and children's songs are used for forming sound images in music nursery schools, preschools and music elementary schools. Among other things, model songs are used for setting pitches of C major scale. Since particular songs have been in use for a long time, the authors of the article have invented the new models (32) with an intention to enrich the existing repertoire. The contents and music characteristics of the songs are appropriate for learning and performing abilities of the children they are intended for.

Key words: sound images, model songs, pitches, children's songs.

Прилог 1

Табела 1. Песме модели за појавку џонских висина

Тонска висина	Назив песме	Извор
до	<i>Домаћине роде мој</i> (народна, Србија)	(Васиљевић М, 1977: 231)
до	<i>Долећео сив соколе</i> (М. А. Васиљевић)	(Васиљевић М, 1977: 231)
до	<i>Дође л' Мара на вјенчање</i> (народна Црна Гора – моделу измењен почетни слог)	(Vasiljević Z., 1978: 95); (Vasiljević Z., 1991: 44); (Vasiljević Z., 2000: 70)
до	<i>До, до, шћа је ѿо</i> (З. М. Васиљевић)	(Vasiljević Z., 1978: 95); (Vasiljević Z., 1991: 44); (Vasiljević Z., 2000: 70); (Васиљевић З., 2003: 27); (Цветковић & Михаљица, 2003: 7); (Цветковић & Михаљица, 2006: 5); (Ивановић, 2007: 45); (Ћук & др, 2012: 18)
до	<i>Дошла ми бака</i> (народна, Словенија, М. А. В.)	(Vasiljević Z., 1991: 43); (Васиљевић З., 2003: 26); (Vasiljević Z., 2000: 70); (Илић В., 2006: 54); (Ивановић, 2007: 45)
до	<i>Добар дан Цицибан</i> (народна, Словенија)	(Петровић, 2005: 13)
до	<i>Добри суседи</i> (Љ. Пантовић)	(Pantović, 1986: 15)
до	<i>До врха је сћићао</i> (Станчић-Драгић)	(Pantović, 1986: 16)
до	<i>Добар дан, добра девојко</i> (народна)	(Михајловић Бокан & Ињац, 2015)
ре	<i>Ресаво, водо ладна</i> (народна, Србија)	(Васиљевић М, 1977: 231); (Vasiljević Z., 1978: 96); (Vasiljević Z., 1991: 44); (Vasiljević Z., 2000: 71); (Васиљевић З., 2003: 12); (Цветковић & Михаљица, 2003: 17, 133); (Стојановић, 2005 : 13); (Илић В., 2006: 58); (Смрекар-Станковић & Цветковић, 2007: 10); (Илић Г., 2011: 17); (Михајловић Бокан & Ињац, 2015: 58)
ре	<i>Редом иде здравица</i> (народна, Србија)	(Васиљевић М, 1977: 231-232)
ре	<i>Ребус</i> (З. Васиљевић)	(Васиљевић З., 2003: 42)
ре	<i>Река шече</i> (М. Живковић)	(Петровић, 2005: 14)
ре	<i>Рече чича да ме жени</i>	(Ивановић, 2007: 43, 45)
ре	<i>Редом, редом</i> (З. М. Васиљевић)	(Цветковић & Михаљица, 2003: 17, 133); (Ћук & др, 2012: 19)

ми	<i>Ми идемо њреко њоља</i> (М. А. Васиљевић, народна, Србија)	(Васиљевић М, 1977: 232); (Vasiljević Z., 1978: 96); (Vasiljević Z., 1991: 45); (Vasiljević Z., 2000: 71); (Васиљевић З., 2003: 12-13); (Цветковић & Михаљица, 2003: 12-13, 133); (Стојановић, 2005: 14); (Петровић, 2005: 16); (Илић В., 2006: 44); (Ивановић, 2007: 45); (Илић Г., 2011: 19); (Ђук & др, 2012: 20); (Михајловић Бокан & Ињац, 2015: 61)
ми	<i>Ми смо сад' кренули</i>	(Ивановић, 2007: 45)
ми	<i>Ми је у средини</i> (према дејчој песми <i>Ја у школу идем</i>)	(Vasiljević Z., 1978: 96); (Vasiljević Z., 1991: 45); (Vasiljević Z., 2000: 71); (Васиљевић З., 2003: 49); (Цветковић & Михаљица, 2003: 12-13); (Цветковић & Михаљица, 2006: 5)
фа	<i>Фалила ми се</i> (М. А. Васиљевић, народна)	(Васиљевић М, 1977: 233); (Vasiljević Z., 1978: 96); (Vasiljević Z., 1991: 46); (Vasiljević Z., 2000: 71); (Васиљевић З., 2003: 13); (Цветковић & Михаљица, 2003: 18,133); (Стојановић, 2005 : 13); (Илић В., 2006: 60)
фа	<i>Фарба Мића враћа</i> (М. Чабаркапа)	(Vasiljević Z., 1991: 45); (Цветковић & Михаљица, 2003: 18,133); (Ивановић, 2007: 45, 62); (Ђук & др, 2012: 21)
фа	<i>Фала ти, Боже</i> (М. А. Васиљевић)	(Vasiljević Z., 2000: 72); (Цветковић & Михаљица, 2003: 23); (Ивановић, 2007: 45)
фа	<i>Фабрика домбона*</i> (М. Живковић – Л. Петровић) (варирана мелодија и текст)	(Vasiljević Z., 2000: 72); (Стојановић, 2005 : 18); (Смрекар-Станковић & Цветковић, 2007: 21-22); (Илић Г., 2011: 21); (Михајловић Бокан & Ињац, 2015: 57)
фа	<i>Фабрика домбона</i> (М. Живковић)	(Петровић, 2005: 16)
сол	<i>Солченце захаја</i> (А. Недвед; М. А. В. моделирао према словеначкој песми)	(Васиљевић М, 1977: 233); (Vasiljević Z., 1978: 95); (Vasiljević Z., 1991: 46); (Vasiljević Z., 2000: 72); (Васиљевић З., 2003: 26); (Петровић, 2005: 18)
сол	<i>Сол ми дај</i> (народна, Србија)	(Vasiljević Z., 1978: 95-96); (Vasiljević Z., 1991: 46); (Vasiljević Z., 2000: 73); (Васиљевић З., 2003: 27); (Цветковић & Михаљица, 2003: 8,10); (Стојановић, 2005 : 26); (Цветковић & Михаљица, 2006: 5); (Илић В., 2006: 43); (Ивановић, 2007: 45); (Илић Г., 2011: 25)
сол	<i>Со ми догај</i> (Б. Станчић)*	(Pantović, 1986: 32)
сол	<i>Солисија сам сјајан</i>	(Ивановић, 2007: 73, 75)
ла	<i>Лазара мајка карала</i> (народна, Србија; М. А. В.)	(Васиљевић М, 1977: 234); (Vasiljević Z., 1978: 97); (Pantović, 1986: 23); (Vasiljević Z., 1991: 47); (Vasiljević Z., 2000: 73); (Цветковић & Михаљица, 2003: 23,134); (Васиљевић З., 2003: 46); (Стојановић & Протић, 2004: 15); (Петровић, 2005: 19); (Гаљевић & Јовановић-Лазих, 2011: 9); (Ђук & др, 2011: 14); (Илић В., 2012: 26); (Илић Г., 2016: 15)

ла	<i>Лази лазо, Лазаре</i> (народна)	(Васиљевић М, 1977: 235)
ла	<i>Лаго, шуйан ми шуйа</i> (народна, Македонија, М. А. В. према македонској песми)*	(Васиљевић М, 1977: 235); (Vasiljević Z., 2000: 74)
ла	<i>Лазар ми коло водио</i>	(Цветковић & Михаљица, 2003: 23, 134); (Цветковић & Михаљица, 2006: 26)
си из прве октаве	<i>Синоћ мајка оженила Марка</i> (народна) (медитеранска вођица)	(Васиљевић М, 1977: 235); (Vasiljević Z., 1978: 97); (Vasiljević Z., 1991: 48); (Vasiljević Z., 2000: 74); (Цветковић & Михаљица, 2003: 37, 134); (Гаљевић & Јовановић-Лазих, 2011: 15); (Илић Г., 2016: 24)
си из прве октаве	<i>Сини сунце</i> (народна, М. А. В. ритмички вариран модел)	(Васиљевић М, 1977: 235); (Vasiljević Z., 1978: 97); (Vasiljević Z., 1991: 49); (Vasiljević Z., 2000: 75); (Цветковић & Михаљица, 2003: 37,134); (Петровић, 2005: 28)
си из прве октаве	<i>Сијај, сијај, сончеце/ Сијај, сијај, сунатице</i> (З. М. В. варирана/ моделирана словеначка песма)	(Vasiljević Z., 1991: 49); (Vasiljević Z., 2000: 75); (Васиљевић З., 2003: 62)
си из прве октаве	<i>Сиромас је Јован момче младо</i>	(Ђук & др, 2011: 20)
си из прве октаве	<i>Синоћ сам њевао</i> (В. Илић)	(Илић В., 2012: 34)
си из мале октаве	<i>Синоћ је куца лајала</i> (З. Васиљевић)	(Vasiljević Z., 1991: 48); (Александровић & др, 1997: 13); (Vasiljević Z., 2000: 74); (Васиљевић З., 2003: 44); (Цветковић & Михаљица, 2003: 32,134); (Стојановић & Протић, 2004: 20); (Смрекар-Станковић & Цветковић, 2007: 60)
однос до-ре	<i>До је њрима</i> (С. Пашћан)	(Васиљевић, 2003: 30); (Цветковић & Михаљица, 2003: 34)
однос ре-до	<i>Редом, редом иду сви</i> (З. М. Васиљевић)	(Vasiljević Z., 1991: 44); (Vasiljević Z., 2000: 71); (Ивановић, 2007: 45)
однос ре-до	<i>Ребус</i> (З. М. Васиљевић)	(Васиљевић З., 2003: 42)
однос до-ре-ми	<i>Шта је њо?</i>	(Илић Г., 2011: 10)
однос до-сол	<i>До и сол</i> (Д. Банић)	(Васиљевић З., 2003: 25); (Цветковић & Михаљица, 2003: 57)
однос до-ла	<i>Лаго, шуйан ми шуйа</i> (народна, Македонија, М. А. В. према македонској песми)*	(Vasiljević Z., 1991: 47); (Vasiljević Z., 2000: 74)
однос до-ми-сол	<i>Дош'о Миле</i> (Б. Станчић)	(Пантовић & Кршић Секулић, 1996: 65)

однос сол-ми-фа-ре	<i>Распевана музика</i>	(Ивановић, 2007: 45)
однос сол-ми-до, ре-фа-ла, до-си-ми-ла-сол-фа	<i>Со ми догај</i> (Б. Станчић)*	(Пантовић & Кршић Секулић, 1996: 65)
однос сол-ла-сол-ми-фа-ре-сол-до	<i>Соњица, Лазица</i>	(Radičeva, 1997: 126)
лествица	Песма за „несвесно доживљавање основне дурске лествице“	(Плавша, Поповић & Ерић, 1961: 96-97)
лествица	<i>Леја је лествица од ѿона до</i> (А. Лемоан, текст М. Л. Петровић)	(Петровић, 2005: 34)
лествица	<i>Лествица</i>	(Ћук & др, 2011: 30)
лествица	<i>Солмизација</i> (Р. Роџерс, из филма <i>Моје ѿсеме, моји снови</i>)	(Pantović, 1986: 75); (Пантовић & Кршић Секулић, 1996: 141); (Александровић & др, 1997: 18); (Стојановић & Протић, 2004: 60); (Ћук & др, 2011: 21)
лествица	<i>С-дур ѿсмица</i> (Ф. Лучић)	(Pantović, 1986: 78-79); (Пантовић & Кршић Секулић, 1996: 142)
лествица	<i>На часу ѿевања</i> (Л. Керубини, канон)	(Пантовић & Кршић Секулић, 1996: 143-145)
лествица	<i>Дорица, Ренаѿа</i>	(Radičeva, 1997: 148)

Прилог 2

Табела 2. Песме модели (односи ѿонских висина) у мјузиклу *С ове сѿране музике композиѿорке Вере Миланковић*⁹

Назив песме	Однос тонских висина
<i>Добар дан</i>	до-ми-ла
<i>Ми до и река</i>	ми-до-ре; до-ре-ми; до-ре-до; ми-ре-до
<i>Долина до</i>	до-ми-до
<i>Ласо ми добаѿи до реке</i>	ла-сол-ми-до-ре-до
<i>С ове сѿране реке</i>	ре-ми; ре-до; до-ре-ми; до-ре-до
<i>Река</i>	ре-до; ре-до-си; ре-до-ре-фа; си-ре
<i>Фар</i>	фа-ре-си-ми; фа-ре-до; си-ла-ре-до; фа-ла-ре-до

⁹ Рукопис се налази у поседу аутора.

<i>Фанфаре</i>	фа-ре-до; до-ре-си-фа-ре-до
<i>Сирене</i>	си-ре; си-ре-ми-до-си-ре
<i>Сова</i>	сол-ми; сол-ла-ре-до; ре-ла-си-ре-ла-ре-до
<i>Сив соко</i>	си-сол-до; до-ре; ре-ми; ми-фа; фа-сол; сол-ла; ла-си; си-до
<i>Силазимо ми</i>	си-ла-ми-ре-до; си-ла-ми-сол-ре-до; фа-ре-сол-ре-до
<i>Софа</i>	сол-фа-ми-до-си; сол-фа-ми-ла; сол-фа-ми-до-си-сол-фа-ми; си-ла-сол-фа-ми
<i>Рејал</i>	ре-сол-фа-ми; ла-си-до
<i>Сијалица</i>	си-до; ла-си-до; сол-ла, ла-си, си-до; фа-сол, сол-ла, ла-си, си-до; ми-ре-фа, фа-сол, сол-ла, ла-си, си-до; ре-ми, ми-ре-фа, фа-сол, сол-ла, ла-си, си-до; до-ре, ре-ми, ми-ре-фа, фа-сол, сол-ла, ла-си, си-до
<i>Мила ланцице</i>	ми-ла, ми-ла-до-си-до-ла; ла-ми-фа-до-ми-ла
<i>Ластје</i>	ла-си-до-ла-до; ре-ми-до; ре-ми-ре-сол; ре-ми-фа; до-ми-ла-си-до-ла
<i>Добро ми дође</i>	до-ми-до-сол; си-ла, ла-сол, сол-фа, фа-ла; до-ми-до-сол-до-ми-до
<i>Фала ланцице</i>	фа-ла-ми-ла; ре-до; фа-ла-ре-до; фа-ла-ре-ми; фа-ла-сол-ре-фа; фа-ла-сол-ре-до; ре-фа-ла-си-ре-до-ми-ла